

Vlaamse overheid

Federale Overheidsdienst
Justitie

Protocol van Moed:

Durven samenwerken rond kindermishandeling: grensverleggend, moedig en uitdagend.

Morgenvoormiddag 19 januari geven Jo Vandeurzen, minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en Annemie Turtelboom, minister van Justitie het startschot voor het project “Protocol van Moed”. Dit gebeurt in het Provinciehuis van Antwerpen en is gelinkt aan het lanceringsevent “Durven samenwerken rond kindermishandeling: grensverleggend, moedig en uitdagend”. Het “Protocol van Moed” biedt gedurende anderhalf jaar een experimenteel handelingskader voor het overleg tussen justitie en hulpverlening bij concrete situaties van kindermishandeling in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen. Op dit lanceringsmoment wordt het protocol samen met zijn toepassingsmogelijkheden vanuit verschillende invalshoeken toegelicht.

“Kindermishandeling, en zeker seksueel misbruik, beroert terecht”, zeggen de ministers Vandeurzen en Turtelboom. “Het mag niemand van ons koud laten. Een dergelijk complex en moeilijk te ontrafelen kluwen van verstoorde relaties en gekwetste mensen moeten we samen aanpakken.”

De laatste jaren werden heel wat stappen gezet in de strijd rond kindermishandeling. De Nationale commissie tegen seksuele uitbuiting van Kinderen (1997), gevolgd door een Nederlandstalige werkgroep Kindermishandeling formuleerden aanbevelingen aan de verschillende bevoegde ministers over een betere aanpak van kindermishandeling.

In 2010 ondertekenden de minister van Justitie en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin het Protocol Kindermishandeling waarmee ze gehoor hebben gegeven aan enkele van die aanbevelingen.

Het Protocol van Moed is een pilootproject dat één van die aanbevelingen moet vertalen naar de praktijk. Het gaat om een experiment inzake het spreekrecht en casegebonden overleg bij situaties van kindermishandeling. Het is duidelijk dat, om kindermishandeling te bestrijden, verschillende spelers die ermee in aanraking komen de mogelijkheden moeten krijgen om die strijd samen aan te gaan en samen te zoeken naar de beste aanpak in een individuele situatie. Het huidige kader met betrekking tot beroepsgeheim geeft dan wel aan dat er een spreekrecht is, maar bepaalt noch hoe, wanneer of welke informatie er precies moet worden gecommuniceerd aan de Procureur des Konings. In het Protocol van Moed werden door een aantal partners binnen het gerechtelijk arrondissement Antwerpen afspraken gemaakt om de grenzen van het beroepsgeheim af te tasten ; er werden werkmethoden afgesproken en er werd voorzien in casegebonden overlegmomenten inzake kindermishandeling.

Het Protocol van Moed bestaat o.a. uit een draaiboek waarin de verschillende mogelijkheden om informatie bij een situatie van kindermishandeling uit te wisselen tussen parket en politie enerzijds, en hulpdiensten anderzijds wordt beschreven”, zegt Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. “Het brengt professionele hulpverleners en magistraten samen aan tafel rond heel concrete gevallen van kindermishandeling. Zo een overleg zal ons leren hoe we de noodzakelijke interventies beter op elkaar kunnen afstemmen en of het delen van informatie het daadwerkelijk opnemen van verantwoordelijkheid bevordert”, vertelt de minister.

Doorbreken van het beroepsgeheim blijft een verantwoordelijkheid van de hulpverlener, die voor de afweging om al dan niet een overleg aan te vragen, ondersteund wordt door het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg. Minister van Justitie Annemie Turtelboom: “Via dit protocol kunnen we een brug slaan tussen justitie en hulpverleningsdiensten. Een gesprek tussen hulpverlening en parket kan, in veelal complexe of onduidelijke situaties, van wezenlijk belang zijn voor de bescherming van het kind in situaties (van

vermoeden) van kindermishandeling. Voor het parket kan het een meerwaarde betekenen de mogelijkheden en de grenzen van hulpverlening af te tasten in concrete situaties.”

Het Protocol van Moed is een proefproject. Dat houdt ook in dat er de intentie is om het project op een wetenschappelijke en onafhankelijke wijze te evalueren. Het project kan indien nodig ook door de stuurgroep bijgestuurd worden. Daartoe wordt een registratiesysteem uitgewerkt en rapporten opgesteld. Eventuele positieve resultaten kunnen leiden tot een verbreding naar andere arrondissementen.

Grensverleggend en vernieuwend

Maandelijks worden overlegmomenten gepland waar zowel de hulpverlening als het parket dossiers kunnen aanmelden. Het kan gaan om situaties van kindermishandeling binnen het eigen gezin (intrafamiliaal) of daarbuiten (extrafamiliaal). In het proefproject ‘Protocol van Moed’ krijgen de hulpverleners en alle betrokken partners in de strijd tegen kindermishandeling handvaten om constructiever samen te werken. Door informatie uit te wisselen tussen de partners (hulpverlening, parket) en door sneller in overleg te gaan, kan beter worden ingeschat worden of een effectieve melding nodig is dan wel of het dossier naar (of binnen) de vrijwillige hulpverlening kan blijven, met kennis van alle informatie in het belang van het kind en het gezin.

Daarom wil men een aantal nieuwe mogelijkheden in de samenwerking politie-parket en hulpverlening tijdens het proefproject toetsen en vervolgens evalueren:

- Overlegmogelijkheden tussen parket/ hulpverlening voorafgaand aan een eventuele melding.
- Informatie-uitwisseling tussen parket/Comité Bijzondere Jeugdzorg en Vertrouwenscentrum Kindermishandeling met het oog op een risico-inschatting.
- Informatie-inwinning. In het kader van dit protocol worden hulpverleners uitgenodigd te antwoorden op de vraag van het parket of hulpverlening werd aangevat, wordt verder gezet of werd beëindigd.

Deze mogelijkheden zijn vernieuwend en grensverleggend in die zin dat de betrokken partners binnen een vast afgesproken kader (draaiboek) en met de nodige zorg voor het belang en de veiligheid van het kind hier de grenzen van het beroepsgeheim aftasten.

Moedig en uitdagend

Het Protocol van Moed is een moedig en uitdagend project omdat de rechtstreekse ontmoeting en dialoog tussen hulpverlening en justitie, op zich geen vanzelfsprekende zaak is. Alle partners durven zich hierbij kwetsbaar opstellen. Ook de effectiviteit van het optreden van de ene en de andere worden hierbij op de proef gesteld.

Alle documenten en informatie vindt u terug op www.jeugdhulp.be, klikken naar regio Antwerpen/publicaties.

Waar en wanneer?

19 januari 2012 van 9u30 tot 12u30 uur.

Provinciehuis, Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen

Contact

Margot Cloet

Adjunct-Kabinetschef minister Jo Vandeurzen

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Koolstraat 35, 1000 Brussel

tel. 02 552 64 45 | gsm 0478 39 85 63

Margot.cloet@vlaanderen.be

Margaux Donckier

Woordvoerder minister Annemie Turtelboom

Minister van Justitie

Gsm 0478/32.47.97